

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

IV. Quae aliae potiores Sectariorum sunt definitiones Sacramenti?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

go sigilla ista gratiæ promissæ sunt aut superuacua, aut parum necessaria, &c. Plura in *Bellarmino libro 1. de Sacramentis cap. 14.*

DICO AD I. Hæc ad rem nihil. Nam miracula rectè fiunt ad probandū Deum, cuiusque promissa: quia, vt supernaturalia, ex se vim habent, non ex Verbo: At Sacramenta sine Verbo nullam.

AD II. Interrogatio ea Oecumenio est *Baptisma* ceu pignus ad Deum. 2. *Lyrano* &c. est interrogatorium baptismale; *Credis in. &c.* 3. *Augustino, Basilio, &c.* rectius est effectus ablutionis interuæ, sc. conscientia bona.

AD III. Pactum Circumcisionis trahi nequit ad omnia Sacramenta. Deinde, Apostolus vocat eam sigillum iustitiæ fidei Abrahæ, non promissionis & pacti: idque quia ob signatam tenebat Circumcisionem cordis, olim reuelandam. Demum priuilegium vnius Abrahæ transferri ad alios nequit: illud enim, quod esset pater fidelium, accepit merito iustitiæ, quam fide acquisierat; hinc *signum circumcisionis* fuit ei *signaculum iustitiæ fidei, suæ, vt sit Pater omnium credentiu.* Vnde circumcisio omnib. est in *σημείον*, sed non omnibus *σφραγίς Iustitiæ fidei.* Hinc Scriptura sæpius meminit signi Circumcisionis, ac hîc de Abraham solum Sigilli.

AD IV. Iris & Circumcisio signa foederis erant; sed ad memoriam iuuandam; non ad fidem confirmandam: ceu & Baptismus & Eucharistia sunt Cōmemoratiua passionis Dominicæ; non Cōfirmatiua; quale est Verbū Dei promissionis, à quo illa signa pendent: Qui enim Verbo non crederet, credet signo

minus. Ita *Chrysostr. hom. 39. in Genesin.*

S. Patres verò Sacramenta vocant sigilla, tenent alio, quàm Sacramentarii. 1. Tāquam notas summi Regis, quæ credentes separentur ab profanis: 2. Quia claudunt intra se gratiam, ceu ob signata regis manu. 3. Quia sunt publica attestatio fidei.

QVÆSTIO IV.

Quæ alie potiores Sectariorum sunt definitiones Sacramenti?

PHANATICI, (vt eos Lutherus & Caluinus appellant) aiebant, Sacramenta esse symbola Christianæ Societatis, seu, ait Melancthon, *tessera ac nota sunt quibus cognoscerentur, ad quos pertinent promissiones diuinae;* id est, Christiani à non Christianis dignoscerentur.

AUTOR. Sacramentorum vsus vt sit Distinguere alios ab aliis, non tamen est solus, aut præcipuus. 1. Quia Scriptura nusquam loquitur Distinctionis; sed Iustificationis. 2. Quia Confessio fidei melius distinguit: cum V. g. Baptismus sit veris Christianis communis cū hæreticis. 3. Quia cum Sacramenta vim habeant ex latere Christi passi, hoc nil opus fuisset: sat erat humanum placitum cuiuscunque tessere. 4. S. Patres procul ab tali abhorrent sententia.

II. ANABAPTISTÆ fingunt Sacramenta esse signa vitæ piæ, Christianæ: teste Melancthone, Brentio, & Kemnitio.

AUTOR. Vt ille sit vsus ac finis eorum; non tamen solus, nec præcipuus: Tum ob prædictas rationes: tum quòd Sacramenta forent signa rerum futurarum vitæ emendationis.

III. ZWINGLIANORVM, Sacramenta esse initiationem & oppignorationem, qua vtentes iis se obligant Christo: Ideoque esse testimonia, non iustitiæ ei, qui ea suscipit; sed toti Ecclesiæ de obligatione suscipientis Christo facta.

Hh 2 Au-

AUTOR. Verum hoc: sed falsum, quod alium finem vsuque non agnoscat altiore. 1. Quia sic Christus nil ageret per Sacramenta: At Ioann. 1. *Hic est, qui baptizat*: Eph. 5. *Mundaneam*. 2. Quia Cinglius vult susceptorē Sacri: esse prius iustificatum; dein susceptione testari obligationem suam: At Scripturæ dicunt esse instituta Sacramenta ad iustificandum. 3. Quia, Rom. 6. Baptismus significat mortem & resurrectionē Christi; 1. Cor. 11. Eucharistia est ad memoriam passi.

Orthodoxa Doctrina de Sacramenti ratione.

Sacramentum sit, 1. *Signum*, id est, res cognoscibilis, quæ dicat in cognitionem alterius. 2. *Sensibile* cuicunque sensui. 3. *Voluntarium*, seu datum, non naturā factum. 4. *Analogum*, rei significatæ, seu simile. 5. *Significatiuum* rei Sacræ, non profanæ. 6. *Effectiuum* rei significatæ, scil. sanctificationis, quæ hîc fiat cum suscipitur. 7. Et fiat *Vi Sacramenti*, seu instrumentalis causæ. 8. Sitque status ac solennis *Ritus*, qui hominem Deo consecret. Bell. l. 1. c. 9. de Sacrament. Porro, cap. 17. *ibid.* de compositione Sacramenti.

Sacramenta Veteris Testamenti videntur habuisse Res solas, non Verba: at Noui Testamenti constare debent Rebus, vt materiâ; & Verbis, vt formâ; sic, vt quæ est signum, formaliter significet; quæ est causa, vim habeat operatiuam. Non tamen necesse est, vt Res non sint Verba, aut verba non sint Res: sat, si aliquid fungatur vice Rei, aut Verbi: Neque necesse, vt res & verba coniungan-

tur in omni Sacramento, vt partes essentielles rei eiusdem.

QVÆSTIO V.

An Forma seu Verbum Sacramenti sit Prædicatorium, an Consecratorium?

LUTHERANI & CALVINIANI, in Baptismo requirunt duo genera verborum: Concionale præcedens ad instructionem; & Baptismale in actu, *Ego te baptizo. &c.*

At in Cæna CALVINISTÆ requirunt vnum solum instructionis concionale, explicans verba Institutionis recitatæ.

LUTHERANI, verò hîc recitant verba Institutionis historicè; istî cum intentione consecrandi; Alii non recitant; Vide Kemnitium in Exam p. 2. Omnes tamen verè baptizant; sed non verè conuincunt.

II. LUTHERANI requirunt Verbum Concionale, non ad Essentiam Sacramenti; sed ad Fructuosam eius susceptionem.

CALVINVS verò & CALVINISTÆ Concionale Verbum requirunt ad Essentiâ Sacramenti: Vnde patet, Verbum baptismale recitari ab eis in actu, *Ego te baptizo. &c.* non vt Formam Sacramenti; quippe quæ sit Concionale verbum præcedens.

SVASIONES CALVINI, 1. Quia, S. Augustinus tractatu 80. in Ioann. *Vnde tanta virtus aque, vt corpus tangat; & eor abluit? Nisi fa sente Verbo, non quis Dicitur; sed quia Creditur. Nam in ipso Verbo aliud est sonus transiens, aliud virtus manens, hoc est Verbum, fidei, quod predicamus. Vnde in Actis: Fide mundans corda eorum. &c.*

2. Caluini, Brentii, Kemnitii. Quia demurmurare verba super aquam, aut panem, est species quædam magicæ incantationis.

3. CALVINVS Instit. libr. 4. c. 14. §. 4. *Quia minimò obscurum est, quid Christus fecerit; quid nobis facere mandauerit; quid secuti sint Apostoli; quid purior Ecclesia obseruauerit. Imò ab initio usque mund. notum est, quoties signum aliquod obtulit Deus S. Patribus, inseparabili-*